

20.12.2016

Yksikön päällikkö

Tuusulan kunta
PL 60
04301 TUUSULA

Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausunto Tuusulan Tuuskodonasemakaavan muutoksen luonnosvaihtoehdoista

HEL 2016-011910 T 10 03 01

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo on antanut osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta aiemmin lausunnon (3.11.2016). Tämä lausunto täydentää sitä luonnosvaihtoehtojen arvioinnin osalta.

Alue on vanha kunnan hallinnollinen keskus ja siellä sijaitsee edelleenkin kunnallista toimintaa. Asemakaavan muutosalue sijoittuu Tuusulanjärven rantavyöhykkeelle. Lähivirkistysalueeksi osoitettu rantavyöhyke on osa laajempaa, koko Tuusulaa palvelevaa virkistysaluekokonaisuutta. Suunnittelualue on osa Rantatien valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, RKY-2009. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on säilyttää olemassa olevaa kulttuuriympäristöä ja täydentää sitä osana tiivistyvää kylätaajamaa ja samalla osoittaa uudisrakentamista kulttuurihistoriallisesti arvokkaalle alueelle.

Selostuksessa kuvaillaan suunnittelualueita seuraavasti. Alue on osa Kirkonkylän kylämaisemaa. Suunnittelualueen läpi kulkeva, paikoin kaipa ja maastonmuotoja seuraava Kirkkotie noudattaa alkuperäistä, 1700-luvulta peräisin olevaa linjaustaan. Alue muodostuu pääosin eri ikäisistä rakennuksista ja tilakeskuksista pihoiheen, joista vanhinta osaa edustavat Ali-Kottun vanha tilakeskus ja seurakunnan pappila Kirkkotien varrella. Ali-Kottun tontin täydennysrakentaminen edustaa uudempaa rakennuskantaa. Kirkkotietä reunustavat puurivit kertovat alueen asutuksen pitkästä jatkumosta. Tuusulan vanhan kunnantalon läheisyydessä maisema avartuu, viljelyspalstat ja Pappilankujan kulmauksen peltoalue avaavat näkymää. Palvelukeskus Tuuskodon rantaan saakka ulottuva pihamaa on hoidettua nurmikkoa pihapuineen. Tuuskodon ja Piiliojan väli on avointa, entistä peltomaata.

Postiosoite
PL 4300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginmuseo@hel.fi

Käyntiosoite
Aleksanterinkatu 16
Helsinki
<http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmu-seo>

Puhelin
+358 9 310 36630
Faksi
+358 9 310 36664

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

20.12.2016

Yksikön päällikkö

Pappilan tontilla sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäänös, joka on historiallisen ajan kylänpaikka Tuusula kk/Tusby by (mj rek 1000014738).

Keski-Uudenmaan maakuntamuseon kannanotto:

Alueen historiallinen ja maisemallinen arvo on huomattava, sen vuoksi täydentävän rakentamisen määrä ja sijoittelu on harkittava erityisen tarkkaan. Kulttuurihistoriallisesti ja maiseman kannalta arvokkaimpia näkymiä on vaalittava eikä niille saa rakentaa. Alueen rakennustavalle ominainen rakeisuus tulisi ottaa asemakaavamuutoksessa lähtökohdaksi.

Nykyistä harvaan rakennettua aluetta esitetään tiiviisti rakennettavaksi. Tuuskodon etelä- ja kaakkoispuolelle osoitettu rakentaminen sulkee näkymiä Krapin suunnasta. Tuusulanjärvelle suuntautuva leveä viher-
vyöhyke säilyttäisi maiseman avoimuuden paremmin. Se jatkuisi Krapin tilalta, golfkentän, peltoalueen ja puustoisemman vyöhykkeen kautta järvelle.

Pappila rakennuksineen ja pihoineen on Kirkkotien keskeisiä historiallisia kohteita. Sillä on merkittävä kulttuurihistoriallinen arvo, sen maisemallinen merkitys on huomattava ja sen asema ympäristössä on turvattu jatkossakin. Tontin mahdollinen vähäinenkin täydennysrakentaminen edellyttää erittäin suurta harkintaa erityisesti sijoittelun ja rakennustyyppien osalta. Lähtökohtana tulee olla olemassa olevat rakennukset ja niiden ryhmittely. Pappilan tontille esitetyt uudet asuinrakennukset peittävät näkymän pappilaan, eivätkä rakennustyypiltään ja sijoittelultaan sopeudu kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaalle tontille.

Luonnosvaihtoehdoissa on rakennussuojelu otettu pääosin huomioon, tosin vaihtoehto B mahdollistaa Tuuskodon purkamisen kokonaisuudessaan. Maiseman ja näkymien vaalimisen näkökulmasta yksikään vaihtoehtoista ei ole sellaisenaan hyväksyttävä.

Maakuntamuseon näkemyksen mukaan rivitalo ei ole alueelle parhaiten sopiva talotyyppi, sillä se muodostaa pitkiä, muurimaisia, näkymiä sulkevia rakennuksia. Paritalotyyppinen ratkaisu mahdollistaisi väljyyttä ja alueelle ominaisen vehreyden säilymistä paremmin. Vaihtoehto B tuo mieleen jälleenrakennuskauden pientaloalueen, mikä on suunnittelualueelle vieras lähtökohta.

Asemakaavaratkaisun tulee perustua sellaiseen vaihtoehtoon, jossa kulttuuriympäristön ja maiseman arvot on otettu huomioon niitä vaalien. Ratkaisun tulee olla mitoitukseltaan alueelle sopiva. Alue on harvaan

20.12.2016

Yksikön päällikkö

---

rakennettua ja jatkossakin rakennuspaikat tulee määritellä siten, etteivät ne peitä pitkiä näkymiä Tuusulanjärvelle eivätkä toisaalta sulje näkymiä Kirkkotien ympäristön merkittävälle tonteille, kuten esimerkiksi Pappilan yhteydessä.

Maisema- ja näkymävaikutuksia tulee selvittää ja niiden kautta hakea maisemallisesti kestävin vaihtoehto. Maisema-analyysin tulee olla suunnittelun ja rakennusten sijoittelun lähtökohtana. Esillä olevissa vaihtoehtoissa ei lähtökohdat ole riittävästi tutkittuja.

Museoviraston lausuntoa tulee pyytää arkeologisen perinnön osalta.

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 503756846
sari.saresto(a)hel.fi

Tiina Merisalo
museonjohtaja

Tiedoksi

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus